

İŞBİRLİKLİ KARAR ALMA SÜRECİNE KATILIM İSTEKLİLİĞİ ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Derya Kıcı
Boğaziçi Üniversitesi
derya.kici@boun.edu.tr

Özet

Bireyler karar verme sürecinde başkaları ile işbirliği yapmak için istekli olma konusunda farklılık göstermektedir. Bu çalışmada Anderson, Martin ve Infante tarafından 1998 yılında bireylerin karar verme sürecindeki işbirliği eğilimlerini ölçmek amacıyla İngilizce geliştirilmiş olan iş birlikli karar alma sürecine katılım istekliliği ölçeğinin Türkiye uyarlama çalışmasıdır. 13 maddeden oluşan bu ölçeğin geçerliği için, karar verme yapılarından; argümantatif tavır, sözel saldırganlık, kişilerarası iletişim yetkinliği ve iletişim kurmak için isteklilik yapıları kullanılmıştır.

Uyarlama çalışması Sonbahar 2011 döneminde, Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde 8 farklı programda öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarından oluşan 113 kişilik bir katılımcı grup ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda iç tutarlılık katsayısı .803 bulunmuştur. Çalışma sonucunda iş birlikli karar alma sürecine katılım istekliliği ölçeğinin Türk toplumu için geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: İşbirliği, karar verme.

ADAPTATION OF DECISION-MAKING COLLABORATION SCALE TO TURKISH

Abstract

The people have some different attitudes for decision making. This study aims to determine the validity and reliability of Decision-Making Collaboration Scale which is developed by Anderson, Martin ve Infante in 1998, in Turkish society. The scale consists of 13 items in order to determine the people's willingness to decision making collaboration. It is examined that the relationships between the decision-making construct with argumentativeness, verbal aggression, interpersonal communication competence, and willingness to communicate in order to determine the scale is valid or not.

This study was conducted with 113 pre-service teachers in Bogazici University in Turkey in Fall 2011. The participants are selected randomly from 8 different undergraduate program. The internal consistency of the study was found .803 and as a result of this study. The validity of study supported by three experts' opinion. As a result of the study, it was concluded that Decision-Making Collaboration Scale can be accepted as a valid and reliable tool for the usage in Turkish society.

Key Words: Collaboration, decision-making.

GİRİŞ

İşbirlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeği, Anderson, Martin ve Infante (1998) tarafından İngilizce hazırlanmış, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış, 13 sorudan oluşan ve bireylerin karar verme süreçleri içerisinde işbirliği yapmaya duyduğu istekliliği belirlemeyi hedefleyen bir ölçektir. Ölçeğin geçerliği için, karar verme yapılarından; münakaşacı tavır, sözel saldırganlık, kişilerarası iletişim yetkinliği ve iletişim kurmak için isteklilik yapıları kullanılmıştır. İşbirlikçi karar alma sürecine katılma isteği, münakaşacı tavır, kişilerarası iletişim yetkinliği ve iletişim kurmak için isteklilik ile pozitif ilişki içerisinde iken, sözel saldırganlık ile negatif bir ilişki içerisinde dir.

Yapıyı ölçmek için sözel ve sözel olmayan 42 madde hazırlanmıştır. Ölçeği geliştiren araştırmacılar daha önceki çalışmalarında işbirliği yapısının işbirliğine katılım ile alakalı fikirler, uzlaşma ve kendine güven üzerine kurulduğundan bahsetmektedir. Bazı maddeler Anderson ve Infante (1992; akt. Anderson ve diğ., 1998)'nin araştırmasından uyarlanmış, bazıları araştırmacılar tarafından bizzat geliştirilmiş, bazı maddeler ise lisans ve yüksek lisans öğrencilerine, birbirlerinin kişilerarası karar verme süreci ile ilgili sorular sorulması sırasında geliştirilmiştir. Sözel ve sözel olmayan 42 madde için faktör analizi ve rotasyon işlemi yapılmıştır. Faktör yükü .45'in üzerinde olan 27 madde ile sonraki analizlere devam edilmiştir. Sonuçta bu maddelerden faktör yükü .55 üzerinde bulunan 13 tanesi seçilmiştir. Rotasyon işlemi sonucu yorumlanabilir sonuca ulaşılmamıştır. Bu 13 madde için en anlamlı yorum; işbirlikli karar verme sürecine katılım istekliliğini ölçtüğü yönündedir. Ölçekte yer alan ifadelere verilecek yanıtlar 5'li likert tipi hazırlanmıştır. Bu yanıtlar (5) Tamamen katılıyorum ile (1) Hiç Katılmıyorum arasında belirlenmiştir. Ölçeğin Cronhbach alpha değeri .81 bulunmuştur.

Orijinal ölçeğin geliştirilmesi çalışmasında araştırma grubunu 15 ile 57 yaş aralığında, 219'u kadın 182'si erkek olmak üzere 401 katılımcıdan oluşturmaktadır (M=20.20, SD=3.75). Katılımcılardan araştırmaya gönüllü katılan, Mid-western state üniversitesinde iletişim öğrencisi olan 201 kişi araştırmanın birinci grubunu oluşturmuştur. İkinci grup ise birinci gruptaki katılımcıların arkadaşlarından oluşan 201 kişidir.

Araştırmacıların sonuçlarına göre iş birlikli karar alma sürecine katılım istekliliği ile argümantatif tavır, iletişim kurmaya isteklilik ve kişiler arası iletişimde yetkinlik arasında pozitif bir ilişki olduğunu söyleyen üç hipotez desteklenmiştir. İş birlikli karar alma sürecine katılım istekliliği ile argümantatif tavır ($r=.58$), iletişim kurmaya isteklilik ($r=.52$) ve kişiler arası iletişimde yetkinlik ($r=.43$) arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Bu üç korelasyon için anlamlılık seviyesi $p>.01$ 'dir. İş birlikli karar alma sürecine katılım istekliliği ile sözel saldırganlık arasında negatif bir ilişki olduğunu söyleyen dördüncü hipotez de desteklenmiştir ($r=-.19$, $p<.01$). Ancak anlamlı bir ilişki bulunmasına rağmen, anlamlılık düzeyi minimumdudur.

TÜRKÇEYE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu; sonbahar 2011 döneminde Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde 8 farklı lisans programında öğrenim görmekte olan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Bu programlar şöyledir: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Orta Öğretim Kimya Öğretmenliği, Orta Öğretim Fizik Öğretmenliği, Orta Öğretim Matematik Öğretmenliği, İlk Öğretim Matematik Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği. Bu lisans programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerden 113 kişi random olarak çalışma grubuna dahil edilmiştir. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

cinsiyet	f	%	Toplam Yüzdeler
Kız	59	52,2	52,2
Erkek	54	47,8	100,0
Toplam	113	100,0	

Tablo 2: Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama
yaş		20	27	22,09
N	113			

Tablo 3: Öğrencilerin Yaşlarına Göre Frekans Dağılımı

yaş	f	%	Toplam Yüzdeler
20	14	12,4	12,4
21	30	26,5	38,9
22	34	30,1	69,0
23	14	12,4	81,4
24	15	13,3	94,7
25	2	1,8	96,5
26	2	1,8	98,2
27	2	1,8	100,0
Toplam	113	100,0	

Tablo 4: Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türü

	f	%	Toplam Yüzdeler
Meslek Lisesi	46	40,7	40,7
Teknik Lise	21	18,6	59,3
Düz Lise	17	15,0	74,3
Öğretmen Lisesi	29	25,7	100,0
Total	113	100,0	

Tablo 5: Öğrencilerin Tamamlamış Olduğu Dönem Sayısı

	f	%	Toplam Yüzdeler
1	1	,9	,9
2	22	19,5	20,4
3	13	11,5	31,9
4	40	35,4	67,3
5	6	5,3	72,6
6	18	15,9	88,5
7	9	8,0	96,5
8	4	3,5	100,0
Toplam	113	100,0	

Tablo 6: Öğrencilerin Sahip Oldukları Kardeş Sayısı

	f	%	Toplam Yüzdeler
Hiç kardeşi olmayan	6	5,3	5,3
3 ve daha az kardeşi olan	93	82,3	87,6
Kardeş sayısı 3 ile 6 arasında olan	9	8,0	95,6
6'dan daha fazla kardeşi olan	5	4,4	100,0
Total	113	100,0	

YÖNTEM

Ölçek uyarlama çalışması kapsamında öncelikle ölçek her iki dile de hakim olan birisi tarafından İngilizce aslından tercüme edilmiş. Daha sonra her iki dile de hakim olan bir başkası tarafından İngilizceye yeniden tercüme edilmiştir. Ölçeğin maddeleri uzmanlarca "dil ve anlam" bakımından karşılaştırılmış ve uzmanların önerileri doğrultusunda Türkçe ölçekteki ifadeler üzerinde düzeltmeler yapıldıktan sonra ilk taslak oluşturulmuştur. Ölçek maddeleri 5'li Likert formatında yanıtlanacak şekilde düzenlenmiştir. Ölçekte 1=Kesinlikle katılmıyorum, 5= Tamamen katılıyorum anlamına gelmektedir. Bu şekilde ölçeğin Türkçe versiyonu oluşturulduktan sonra Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinden oluşan 113 kişilik bir grup üzerinde uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 18 programı ile analiz edilmiştir.

Ölçeğin güvenilirliği kapsamında iç tutarlılık güvenilirliği için Chronbach Alpha katsayısı kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonunun Chronbach Alpha katsayısı ,803 olarak bulunmuştur.

Reliability Statistics

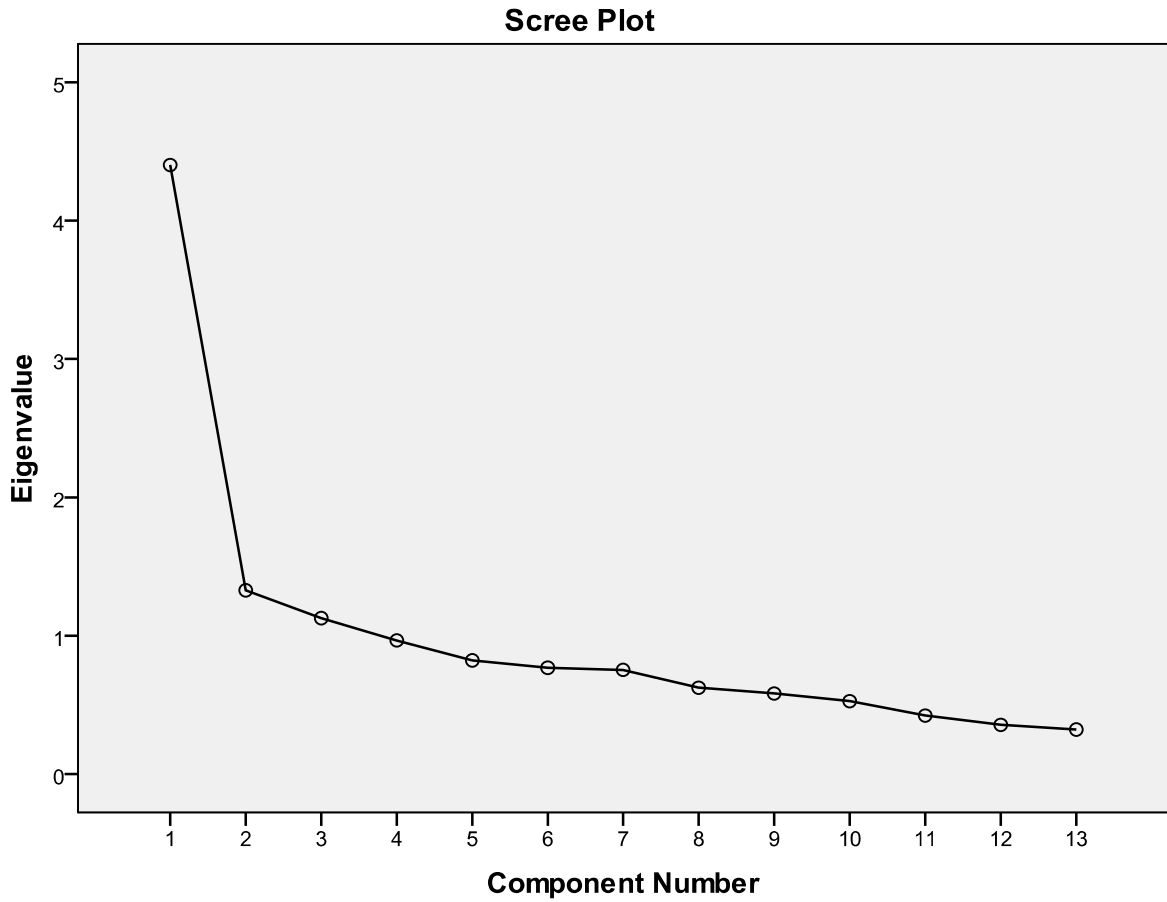
Cronbach's Alpha	N of Items
,803	13

Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla ölçeğe faktör analizi uygulanmıştır. Yapı geçerliliği ölçekte yer alan maddelerin hangi yapıda olduklarını ya da hangi yapıları ölçtüğünü belirlemek amacı ile uygulanır. Bu yapılar ölçeğin faktörleri olarak tanımlanır. Faktör analizi, büyük veri setlerini daha küçük bileşenler haline getirebilen bir özetleme ve yapı geçerliliği geliştirme tekniğidir (Pallant, 2001; akt. Akbulut, 2010)). Belli sayıda gözlenen değişkenin kaç gizil bileşen altında toplanabileceğini ve bu bileşenler arasında ne tür bir ilişki olduğunu belirlemeye çalışmak amacı ile açımlayıcı faktör analizi (Akbulut, 2010) kullanılmıştır. Faktör Analizinde Verimax Döndürme (Rotation) yöntemi kullanılmıştır. Uygulanan faktör analizi sonuçları aşağıdaki açıklanmaktadır.

Tablo 7: İş Birlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğininin KMO Ve Bartlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,839
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	381,647
	df	78
	Sig.	,000

Yukarıda yer alan tabloda gösterilen temel bileşenler analizinde, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,839 bulunmuştur. Bu test, dağılımın faktör analizi için yeterli olup olmadığını görmek için kullanılmaktadır. Faktör analizinin uygulanabilmesi için bu değer en az 0,5 olması gerekmektedir. 0,5-0,7 arası orta, 0,7-0,8 iyi, 0,8-0,9 çok iyi, 0,9 üzeri ise mükemmel olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlere göre bu çalışmadaki KMO değerinin iyi olduğu söylenebilir. "korelasyon matrisi birim matrise eşittir" hipotezini test eden Bartlett testinin anlamlı olması gerekmektedir. Aksi durum değişkenler arasında ilişki olmadığını gösterir. Aşağıdaki şekilde faktör özdeğerlerine ait çizgi grafiği gösterilmektedir.

Şekil 1: İş Birlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğininin Alt Boyutlarına Ait Çizgi Grafiği

Yukarıdaki şekilde verilen faktörlere ait özdeğer çizgi grafiği (scree plot) incelendiğinde ikinci ve üçüncü faktörlerde kırılma noktaları görülmektedir. Üçüncü faktörden sonra hızlı bir düşüş gözlenmektedir. Böylece 3 faktör ile sınırlandırılmasına karar verilmiştir. Aşağıdaki tabloda, faktör analizi sonucu elde edilen alt boyutların özdeğerleri ve açıkladıkları varyans miktarları verilmiştir.

Tablo 8: İş Birlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğininin Alt Boyutları Tarafından Açıklanan Varyans Oranları

Boyutlar	Özdeğer	Varyans (%)	Yığılmalı Varyans (%)
1	3,079	23,686	23,686
2	2,449	18,837	42,523
3	1,329	10,222	52,745

Tabloda görüldüğü gibi özdeğeri 3,079 olan birinci faktörün açıkladığı varyans oranı %23,686; özdeğeri 2,449 olan ikinci faktörün açıkladığı varyans oranı 18,837; özdeğeri 1,329 olan üçüncü faktörün açıkladığı varyans oranı 10,222 olarak belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ulaşılan varyans oranları ne kadar yüksekse, ölçeğin faktör yapısının o kadar güçlü olduğunu söylemek mümkündür.

Aşağıdaki tabloda İşbirlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğininin Alt Boyutlarının Maddelerine İlişkin Faktör Yükleri gösterilmiştir.

Tablo 9: İş Birlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğininin Alt Boyutlarının Maddelerine İlişkin Faktör Yükleri

Madde No	Faktör Yükleri		
	1.Boyut	2. Boyut	3. Boyut
s8	,773		
s5	,733		
s10	,715		
s7	,676		
s6	,639		
s9	,589		
s2	,560		
s1	,556		
s4	,541		
s11	,541		
s3	,539		
s13		,784	
s12		,581	,607

Faktör analizi sonucunda faktör yükleri her ne kadar 3 boyuta dağılmış olsa da, ikinci ve üçüncü boyutlarda birer madde yer almaktadır. Maddelerin boyutlara dağılımları incelendiğinde ilk 11 maddenin argümantatif tavır boyutunu, 12. maddenin iletişim kurmak için isteklilik boyutunu, 13. maddenin ise sözel saldırganlık boyutunu ölçtüğünü söyleyebiliriz. 12. ve 13. maddeler yeterince güçlü olduğu için ölçekten çıkartılmamış, ancak boyuta ilişkin madde sayısının yetersizliği nedeni ile birinci boyuta dahil edilmişlerdir. Sonuç olarak ölçekten edinilen veri tek boyutta değerlendirilecektir.

Karar Problemi

Öğretmen adayları işbirlikli karar verme sürecine katılmaya isteklilik gösteriyor mu?

Araştırma Problemi

Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adayları nın işbirlikli karar verme sürecine katılmaya istekliliğini yaş, mezun olduğu lise türü, sahip olduğu kardeş sayısı ve cinsiyet gibi özellikler etkiliyor mu?

Alt Problemler

Problem 1: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan kız ve erkek öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Problem 2: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan farklı türde liselerden mezun olmuş öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Problem 3: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının ikamet ettikleri kişiler ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Problem 4: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının sahip oldukları kardeş sayısı ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Hipotezler

H₀: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan kız ve erkek öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan kız ve erkek öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₀: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan farklı türde liselerden mezun olmuş öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_a: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan farklı türde liselerden mezun olmuş öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₀: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının ikamet ettikleri kişiler ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_a: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının ikamet ettikleri kişiler ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H₀: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının sahip oldukları kardeş sayısı ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

H_a: Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının sahip oldukları kardeş sayısı ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

BULGU VE YORUMLAR

Öğrencilerin Demografik Bilgileri İle İlgili Yorumlar

Tablo 10: Betimleyici İstatistikler

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
ortalama	113	2,4	3,8	3,139	,2447	,079	,227	,834	,451
Valid N (listwise)	113								

Frekans

ortalama

N	Valid	113
	Missing	0
Mean		3,139
Median		3,154
Mode		3,2
Std. Deviation		,2447
Skewness		,079
Std. Error of Skewness		,227
Kurtosis		,834
Std. Error of Kurtosis		,451
Minimum		2,4
Maximum		3,8

Skewness = $-1 < 0,89 < +1$

Skewness St. Hata= $,227 \times 2 = 0,454$

$0,454 < |0,890|$

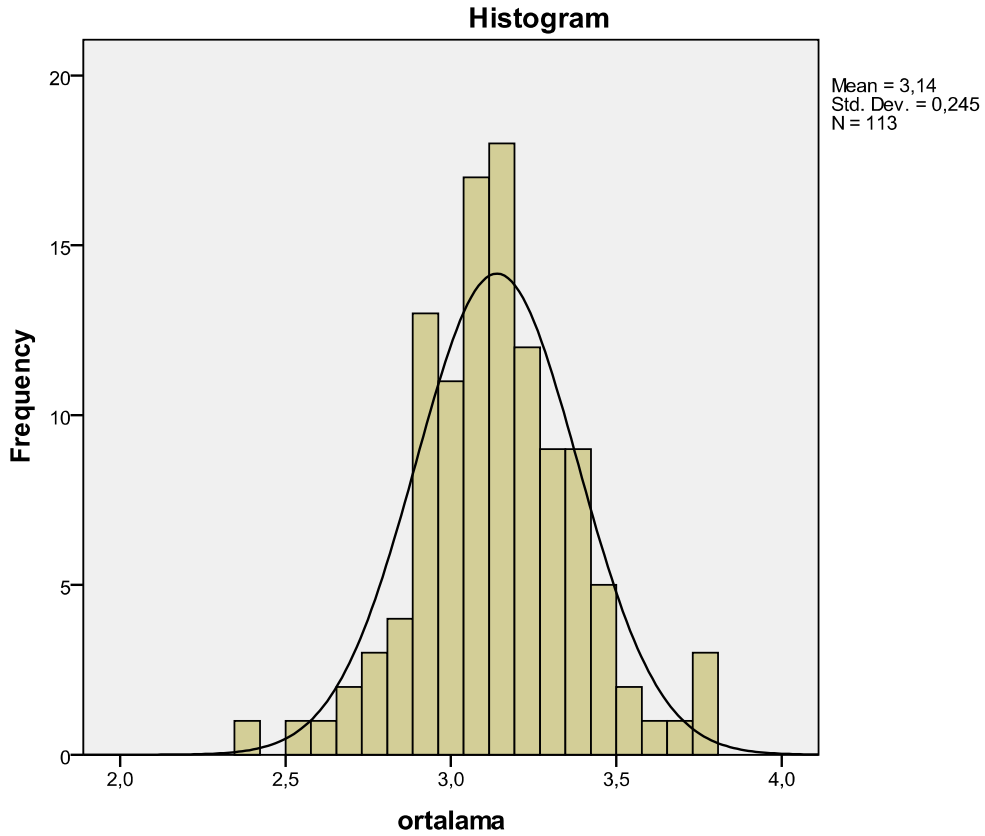
Kurtosis = $-2 < 0,834 < +2$

Kurtosis St. Hata= $,451 \times 2 = 0,902$

$0,902 > |0,834|$

Skewness değeri +1 ile -1 değeri arasında, kurtosis değeri de -2 ile +2 değeri arasında bulunmaktadır. Kurtosise ait standart sapmanın 2 ile çarpımı sonucu kurtosis değerini geçmektedir. Bu durumda non parametrik test uygulamamız gerekir. Histogram her ne kadar normal dağılım izlenimini verse de kurtosise ait standart sapma nedeni ile non parametric testler uygulanacaktır.

Şekil 2: İş Birlikli Karar Alma Sürecine Katılım İstekliliği Ölçeğine Ait Normal Dağılım Eğrisi

Hipotezlerin Analizi

Problem 1: Analiz için non-parametric testlerden Mann-Whitney U Test kullanılmıştır.

Tablo 11: Problem 1'e ait Test İstatistikleri

cinsiyet		N	Mean Rank	Sum of Ranks
ortalama	di Kiz	59	59,06	3484,50
	m Erkek	54	54,75	2956,50
	en Total	113		
	sio			
	n1			

Tablo 12: Problem 1'e ait Test İstatistikleri

		ortalama
Mann-Whitney U		1471,500
Wilcoxon W		2956,500
Z		-,703
Asymp. Sig. (2-tailed)		,482

a. Grouping Variable: cinsiyet

$\alpha = .05$

$p = -,703$

$p > \alpha$ olduğu için alternatif hipotezimiz reddedilmiş, null hipotez desteklenmiştir. Yani Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan kız ve erkek öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark var yoktur.

Problem 2: Analiz için non-parametric testlerden Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır.

Tablo 13: Problem 2'e ait Test İstatistikleri

lise		N	Mean Rank
isbirligi	Meslek Lisesi	45	62,78
	Teknik Lise	21	52,36
	Düz Lise	17	48,03
	Öğretmen Lisesi	29	54,72
	Total	112	

Tablo 14: Problem 2'e ait Test İstatistikleri

		isbirligi
Chi-square		3,307
df		3
Asymp. Sig.		,347

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: lise

$\alpha = .05$

$p = ,347$

Sonuç olarak $p > \alpha$ olduğu için null hipotez desteklenmiştir. Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan farklı türde liselerden mezun olmuş öğretmen adaylarının işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Problem 3: Analiz için non-parametric testlerden Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır.

Tablo 15: Problem 3'e ait Test İstatistikleri

ikamet	N	Mean Rank
isbirliği		
Ailemle birlikte	25	55,56
Yurtta	50	60,39
Evde arkadaşlarımla birlikte	35	54,11
Evde tek başıma	3	46,17
Total	113	

Tablo 15: Problem 2'e ait Test İstatistikleri

	isbirliği
Chi-square	1,198
df	3
Asymp. Sig.	,754

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: ikamet

$$\alpha = .05$$

$$p = ,754$$

$p > \alpha$ olduğu için null hipotez desteklenmiştir. Yani Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının birlikte ikamet ettikleri kişiler ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Problem 4:

Tablo 16: Problem 4'e ait Test İstatistikleri

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	88,464 ^a	119	,984
Likelihood Ratio	84,440	119	,993
Linear-by-Linear Association	,392	1	,531
N of Valid Cases	113		

$$\alpha = .05$$

$$p = ,984$$

$p > \alpha$ olduğu için null hipotez desteklenmiştir. Bu sonuç Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrenimlerine devam etmekte olan öğretmen adaylarının yaşları ile işbirlikli karar verme sürecine katılmaya gösterdikleri isteklilik dereceleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

SONUÇ

Yapılan analizlerin sonuçlarına bakıldığında, işbirlikli karar verme sürecine katılım istekliliği açısından yaş, cinsiyet, kardeş sayısı ve birlikte ikamet edilen şahıslar bakımından farklılık göstermemektedir. Bunun nedeni olarak işbirliğinin kültürel bir aktarım olmasının yanısıra eğitim ile uzun vadede gelişen bir olgu olmasının büyük

etkisi vardır. Bu durumda benzer kùltürlerde yetişmiş bireylerin benzer demografik özellikleri işbirliğine katılıma isteklilikte bir farklılık oluşturmamaktadır.

Bunun yanı sıra, Türkçeye uyarlanan ölçeğın dört alt boyutu 3 alt boyut olarak dağılmıştır. Ancak iki alt boyutta için birer maddenin yer almaktadır. Bu maddelerin güçlü faktör yüklerine sahip olmasına nedeni ile ölçekten çıkarılmaması ancak bu ölçeğın tek boyutta değerlendirilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak ölçeğın farklı yapısal özelliklere sahip kùltürlerden gelen bireylere uygulanarak, bu bireylerin işbirliğine katılım istekliliğı arasında bir farklılık aranması önerilmektedir.

Not: Bu çalışma 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Antalya'da 46 Ülkenin katılımıyla düzenlenmiş olan "3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications"da sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, "Journal of Research in Education and Teaching" Bilim Kurulu tarafından yayınlanmak üzere seçilmiştir.

KAYNAKÇA

Akbulut, Y. (2010). Sosyal Bilimlerde SPSS Uygulamaları., İdeal Kùltür Yayıncılık, İstanbul.

Anderson, C. M., Martin, M. M., Infante, D. A. (1998): Decision-making collaboration scale: Tests of validity, Communication Research Reports, 15:3, 245-255.

Pallant, J. (2001). *SPSS survival manual*. Maidenhead, PA: Open University Press.